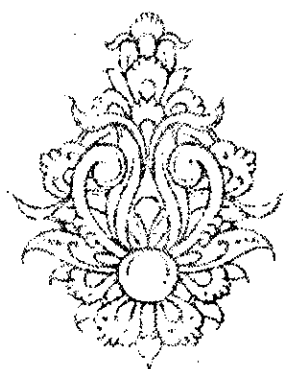

سدرۃ المتقمم

فے تفسیر قرآن المصطفیٰ

المستخرج من تراث العلامة
ابو الفضائل حسن زاده الآملی

حسن زاده آملی، حسن، ۱۳۰۷-

سدره المنتهی فی تفسیر قرآن المصطفی / المتسخرج من تراث ابو الفضائل العلامة حسن زاده الآملی -

۵۴۴ ص.

قم: نشر الف. لام. میم، ۱۳۸۸-

ج: نمونه

ISBN 978-964-2894-09-3 (۱۰/۰۰۰ تومان: ج. ۱)

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیما.

کتابنامه

۱. تفاسیر شیعه - قرن ۱۴. الف. عنوان.

۲۹۷/۱۷۹

BP۹۸/ج ۴

الف. لام. میم

سدره المنتهی (جلد ۱)

فی تفسیر قرآن المصطفی

مؤلف: حسن حسن زاده آملی

ناشر: الف. لام. میم

چاپ: توحید

نوبت چاپ: اول ۱۳۸۸

شمارگان: ۵۰۰۰ جلد

بها: ۱۰۰۰۰ تومان

قمی حقوق برای ناشر محفوظ است.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۸۹۴-۰۹-۳

مرکز پخش: ۰۹۱۹۲۹۴۰۹۵۰

فهرست

۹	فهرست
۲۱	صحیف عرفانی تفسیر انفسی قرآن هستند
۲۳	سوره فاتحه کتاب
۲۵	نزل ﴿بسم الله الرحمن الرحيم﴾
۴۴	﴿بسم الله الرحمن الرحيم﴾ نوزده حرف است
۵۷	تبرک به تمسک کلام معجز نظام صادق آل محمد صلوات الله عليهم در تفسیر ظهور
۶۳	متعلق ظرف ﴿بسم الله الرحمن الرحيم﴾
۶۵	ظهورت الموجودات عن ﴿بسم الله الرحمن الرحيم﴾
۷۲	خلوت و قرائت ﴿بسم الله الرحمن الرحيم﴾ به عدد قوای آن
۷۶	نقطه باء ﴿بسم الله الرحمن الرحيم﴾
۸۵	اولین نوشته بر لوح محفوظ
۸۵	الله در فاتحه مکرر نیست
۸۷	حقیقت انسانی
۸۸	رب مطلق و معیت قیومیه
۸۹	قیام کلمات نوری وجودی به رب مطلق
۹۱	سوره بقره
۹۳	در اسرار حروف مقطعه
۹۴	الف دنباله دارد
۹۵	علم و یقین

- ۹۶ عدم تناهی کلمات وجودیه و آیات الهیه
- ۹۹ ظهور حق به صفات مختلف
- ۱۰۰ رعایت ادب مع الله در اطلاق اسم بر خداوند
- ۱۰۱ اسمای توقیفی
- ۱۰۳ آیات در توقیفیت اسماء
- ۱۰۵ سمیع و بصیر
- ۱۰۷ سنگساز و دوراندازی پندارها و یاوه‌گویی‌ها
- ۱۰۹ جزاء متشابه عمل است
- ۱۰۹ تجدد طبائع اجسام و دثور و زوال آن
- ۱۱۱ شئییت شیء به صورت اوست
- ۱۱۲ اسماء تجلیّیه و جمالیّه
- ۱۱۳ انسان دائماً در ترقّی است
- ۱۱۷ تجدد امثال
- ۱۱۸ جزاء در طول علم و عمل است
- ۱۱۹ فهم اسرار آیات و روایات
- ۱۲۰ اعیان عالم صورت ظاهر حق است
- ۱۲۱ نزول و حُضُن حق
- ۱۲۳ انسان کامل جانشین و خلیفه خدا
- ۱۲۶ خلیفه الله جامع جمیع اسماء الله است
- ۱۲۷ آدم آن است که خلیفه الله باشد
- ۱۲۸ خلیفه
- ۱۲۸ خلیفه الله
- ۱۳۰ دلیل اعتراض ملائکه
- ۱۳۲ جز حق تعالی کسی حقّ تشریع ندارد
- ۱۳۳ تفاوت تسبیح با تقدیس
- ۱۳۵ نبوت مقامی و تشریعی
- ۱۳۶ تطبیق سلسله ظهور انبیاء با سلسله مراتب عینی وجود

۱۳۷	حق مدبر هیکل انسانی است.....
۱۳۸	حدیث اشتقاق.....
۱۴۰	اثبات عقول، فقرزدایی و استكمال.....
۱۴۱	ودیعہ خداوند در سر آدم.....
۱۴۲	قرآن و عرفان و برهان از یکدیگر جدا نیستند.....
۱۴۲	مقام شامخ ولایت تکوینیه.....
۱۴۳	عروج و ارتقای انسان به مقام عقل.....
۱۴۴	مصادق تام، اسماء تکوینی و تعلیمی.....
۱۴۵	هر اسمی از اسماء الهیه مظهری از موجودات است.....
۱۴۵	تعلیم اسماء.....
۱۴۸	وسع دانائی و دارائی انسان.....
۱۵۰	خزانه علوم و مظهر تام و کامل اسماء الهیه.....
۱۵۱	مقام محمود.....
۱۵۴	کلمه جلاله، کعبه جمیع اسماء الهی است.....
۱۵۴	صراط مستقیم و راه سلوک.....
۱۵۶	مراتب معراج.....
۱۵۷	خزائن اسرار الهیه.....
۱۶۰	مراد از تعلیم اسماء.....
۱۶۱	فیلسوف کامل انسان کامل است.....
۱۶۲	اسم.....
۱۶۵	اجته دارای عقل هستند.....
۱۶۶	اطلاق فرشتگان بر قوای مظاهر وجودی.....
۱۶۷	نمایشنامه و بیان سرگذشت بنی آدم.....
۱۶۸	سرگذشت انسان در سر انبیاء.....
۱۶۸	شجر و شجره.....
۱۷۰	توبه حق و توبه عبد.....
۱۷۱	معنای توبه در اصطلاح عدلیه.....

۱۷۲	وفای به عهد
۱۷۳	۶۶ صندوق اسرار
۱۷۴	اربعین کلیمی
۱۷۷	۶۷ مرگ طبیعی و مرگ اختیاری
۱۸۱	۶۸ قرب نوافل و فرائض
۱۸۳	۶۹ جهل حاصل نشئه عنصری است
۱۸۵	۷۰ ولایت تکوینی
۱۸۶	۷۱ سوغات حج
۱۸۶	۷۲ نبوت مقامی، نیل به ولایت
۱۸۸	۷۳ تنازع ظاهری بین وجود خارجی و وجود علمی
۱۹۰	۷۴ تناسب بین علم و وعای آن
۱۹۱	۷۵ تنزیل یا نزول تدریجی
۱۹۲	۷۶ اصحاب معارف
۱۹۳	۷۷ انسان دارای دو معاد است
۱۹۶	۷۸ ستایش مرحوم استاد الهی قمشهای
۱۹۶	۷۹ شریعت مطهر علت و دلیل برهان دارد
۱۹۷	۸۰ دار هستی یکپارچه کمال است
۱۹۷	۸۱ صورت شیء فصل حقیقی است
۱۹۸	۸۲ مراتب وجه حق
۲۰۰	۸۳ صور تجلیات نهایی ندارد
۲۰۱	۸۴ انیت حق تعالی
۲۰۳	۸۵ مقام رضا
۲۰۶	۸۶ ثابت قدیم
۲۰۸	۸۷ حرکت حبیه و تجدد
۲۰۸	۸۸ وجه الله
۲۰۹	۸۹ منسوب بودن ماهیت به جاعلش
۲۱۰	۹۰ ادراک صور معانی

۲۱۱	حدیث منزلت.....
۲۱۲	پیامبران خدا چهار طبقه‌اند.....
۲۱۴	صفات امامت.....
۲۱۶	عهد امام.....
۲۱۹	ولایت و امامت.....
۲۲۰	استکمال.....
۲۲۰	سیرت حسنه سفرای الهی.....
۲۲۱	قالب‌های مثالی.....
۲۲۲	آثار ملکات علوم و معارف.....
۲۲۲	عندیت.....
۲۲۳	صبغة الله.....
۲۲۵	جبر و تفویض.....
۲۲۷	تغییر قبله از بیت المقدس به کعبه.....
۲۳۱	تعیین سمت قبله.....
۲۳۶	لوازم حرکت جبلّی و توجّه غریزی.....
۲۳۷	جهت انسان.....
۲۳۸	بدن مثالی.....
۲۴۰	حیات به جسد نیست.....
۲۴۲	موت اختیاری.....
۲۴۲	اختراع موجودات از ذات حقّ سبحانه.....
۲۴۵	مقام صبر و رضا.....
۲۴۶	کشیک نفس.....
۲۴۷	آیات الهی.....
۲۴۹	عشق غیر از هوس است.....
۲۵۱	عامل دوزخ و جنت.....
۲۵۴	متکلمین و حدوث زمانی.....
۲۵۶	مراعات نشئه انسانی.....

- ۱۱۱ مراتب و مظاهر ليلة القدر و يوم الله ۲۵۷
- ۱۱۲ شهر رمضان ۲۵۹
- ۱۱۳ شریعت سهل و آسان ۲۶۰
- ۱۱۴ اطاعت ربّ و اطاعت خلق ۲۶۲
- ۱۱۵ فجر ثانی ۲۶۳
- ۱۱۶ نزول قرآن ۲۶۶
- ۱۱۷ تمیز میان فلک ریاضی و فلک مجسم ۲۶۷
- ۱۱۸ لزوم وجود حجت ۲۷۰
- ۱۱۹ خاتم اولیاء ۲۷۱
- ۱۲۰ شرایط انعقاد نطفه ۲۷۴
- ۱۲۱ تمیز اعیان کونیّه از حق تعالی ۲۷۶
- ۱۲۲ مراقبت و استقامت کامل ۲۷۷
- ۱۲۳ صراط الی الله ۲۷۹
- ۱۲۴ دین ۲۸۰
- ۱۲۵ شیر مادر ۲۸۳
- ۱۲۶ صدقه ۲۸۴
- ۱۲۷ شصت قاف ۲۸۵
- ۱۲۸ حکمت إلقاء موسى در تابوت ۲۸۸
- ۱۲۹ نفس انسانی و قوام او ۲۹۱
- ۱۳۰ اثبات قوه قدسیه ۲۹۲
- ۱۳۱ مرتبه اعظمیت اسماء ۲۹۴
- ۱۳۲ کتاب خاتم ۲۹۵
- ۱۳۳ رجعت ۲۹۶
- ۱۳۴ نفس مکتفی ۲۹۷
- ۱۳۵ انسان کامل مؤید به روح القدس است ۲۹۸
- ۱۳۶ مزاج انسانی ۲۹۹
- ۱۳۷ اسم اعظم خدای تعالی ۳۰۱

۳۰۸	صفات ثبوتیه.....
۳۰۹	صفات موجود مجرد قائم به ذات.....
۳۰۹	عدم غفلت نفس از ذات خود.....
۳۱۰	خلق نفس ناطقه ذاتاً و صفاتاً و افعالاً بر مثال باری تعالی.....
۳۱۱	نفس ناطقه همیشه بیدار است.....
۳۱۳	عدم غفلت باطن از ظاهر.....
۳۱۳	انسان یک هویت ممتد از فرش تا فوق عرش.....
۳۱۴	سرّ القدر.....
۳۱۶	قدرت نفس ناطقه.....
۳۱۷	ولایت عامّه و خاصه.....
۳۱۹	مشیت.....
۳۲۱	أسماء شریفه حیّ و قیوم.....
۳۲۲	میزان اکبر.....
۳۲۵	عین ثابت عزیر علیّه.....
۳۲۷	دلیل عتاب بر عزیر علیّه.....
۳۲۹	خواطر اربعه.....
۳۳۰	حکمت.....
۳۳۱	حکمت بهشت است.....
۳۳۲	تجلیل از حکمت و حکماء.....
۳۳۳	درجات قرآن.....
۳۳۴	آخرین آیه.....
۳۳۶	ترتیب آیات و سور.....
۳۳۷	ترتیب سوره‌ها.....
۳۳۷	تعلیم الهی.....
۳۳۸	مفیض علی الإطلاق.....
۳۴۰	مراتب تقوی.....
۳۴۴	عمل جوهر می‌گردد.....

- ۸۶ حشر خلاق ۳۴۶
- ۸۷ رنگ گرفتن جان از اقوال و افعال بد ۳۴۶
- ۸۸ اقرائت مراتب قرآن ۳۴۸
- ۸۹ علم و عمل ۳۵۰
- ۹۰ انسان در این نشئه، نوع است و تحت آن افراد ۳۵۱
- ۹۱ تکلیف بر معرفت خدا ۳۵۴
- ۹۲ بدن اخروی مکسوب و مکتسب است ۳۵۵
- ۹۳ ۳۵۷
- ستوره آل عمران ۳۵۷
- ۹۴ افعال نفس تحت تدبیر ملکوت است ۳۵۹
- ۹۵ قوه مصوره ۳۶۱
- ۹۶ نکاح ساری در کلیه عوالم وجودی ۳۶۴
- ۹۷ اعتدال مزاج ۳۶۵
- ۹۸ انعقاد نقطه و صنع صورت آفرین ۳۶۵
- ۹۹ راسخون در علم ۳۶۷
- ۱۰۰ وقف در قول خداوند تبارک و تعالی ۳۶۸
- ۱۰۱ فیوضات عالم قدس ۳۶۹
- ۱۰۲ وجود حقیقت حقه واحد است ۳۷۲
- ۱۰۳ فصل حقیقی همان وجود حقیقی است ۳۷۲
- ۱۰۴ بیان حقیقت ذکر و مراتب آن ۳۷۳
- ۱۰۵ اتحاد علم و وجود و نور ۳۷۶
- ۱۰۶ اثبات توحید ۳۷۷
- ۱۰۷ اسرار روایات ۳۷۸
- ۱۰۸ صفات سلویه ۳۷۹
- ۱۰۹ ملکات صور برزخیه ۳۸۱
- ۱۱۰ جزاء در طول عمل بلکه نفس عمل است ۳۸۳
- ۱۱۱ تجلی حق در صور کونیه ۳۸۳

۳۸۵	۷-۲ نبات بالفعل می شود.....
۳۸۷	۲۶۲ هر عملی نبات است که به آب نیاز دارد.....
۳۸۸	۲۶۳ دستور العمل روزهی اول ماه محرم.....
۳۸۹	۸۶۲ مراتب سه گانه احسان.....
۳۹۱	۸۶۲ تمثلات نفس ناطقه.....
۳۹۲	۱۰۲۶ جمعیت مریم.....
۳۹۳	۱۰۲۶ تطبیق معنای الفاظ و طبقات عوالم.....
۳۹۴	۱۲۲۶ کلمه کن کلمه وجودیه است.....
۳۹۶	۲۶۲ اعمال حضرت عیسی به إذن الله منسوب است.....
۳۹۸	ضعف وجودیه.....
۴۰۴	۲۶۲ شأن رسولان حق.....
۴۰۵	۷۳۲ معجزات سفرای الهی.....
۴۰۶	۸۶۲ اتحاد مدرک به مدرک.....
۴۰۷	۲۶۲ رجعت.....
۴۰۸	۴۵۰ اصحاب کساء.....
۴۱۱	۳۹۲ برتری فاطمه معصومه ام آبها و ام الائمه بر همه زنان عالم.....
۴۱۲	۸۵۲ مباحله.....
۴۱۳	۱۰۲۶ اصحاب کساء.....
۴۱۶	۱۱۲ عقل نظری و عقل عملی.....
۴۱۷	۲۶۲ عشق.....
۴۲۰	۲۹۲ وجوب امر به معروف و نهی از منکر.....
۴۲۱	۵۱۲ تأثیر و تأثر نفس و بدن در یکدیگر.....
۴۲۳	۷۹۲ اتحاد انسان کامل با نفس رحمانی.....
۴۲۶	۸۹۲ اوصاف عرش.....
۴۲۷	۶۹۲ طهارت معصومین از مطلق گناه.....
۴۳۱	۱۰۲۶ علم و عمل انسان سازند.....
۴۳۴	۲۷۲ تجرد نفوس در میان اُمم.....

- ۵۸۶ انسان غیر از هیکل محسوس است ۴۳۵
- ۷۸۶ حی ۴۳۶
- ۸۸۶ موت به کلی از بین بردن عین نیست ۴۳۶
- ۹۸۶ دستور العمل رهایی از خوف ۴۳۸
- ۱۰۸۶ ارتباط فقری ۴۳۸
- ۱۲۸۶ ذکر دائم ۴۴۰
- ۱۳۸۶ تفکر ۴۴۱
- ۱۴۸۶ حقیقت تفکر ۴۴۲
- ۱۵۸۶ علم شریف حساب ۴۴۳
- ۱۶۸۶ ۴۴۴
- شوره نساء ۴۴۵
- ۱۷۸۶ تقوی ۴۴۷
- ۱۸۰۶ تشخیص به نحو وجود است ۴۴۸
- ۱۹۰۶ اخباری که از تحریف قرآن سخن گفته‌اند ۴۵۲
- ۲۰۰۶ پیوند آیات به یکدیگر ۴۵۴
- ۲۱۰۶ کلمه سمعت الله در احادیث شریفه ۴۵۶
- ۲۲۰۶ وجوب توبه ۴۵۸
- ۲۳۰۶ مرز انسان و حیوان ۴۶۰
- ۲۴۰۶ ملکات نفس مواد صور برزخی‌اند ۴۶۱
- ۲۵۰۶ تجسم اعمال ۴۶۲
- ۲۶۰۶ مناسبت عمل و جزاء ۴۶۴
- ۲۷۰۶ قول قائلین به نار بودن نفس ۴۶۶
- ۲۸۰۶ بیان حرف وجودیه ۴۶۷
- ۲۹۰۶ عزم بر بازنگشتن به گناه ۴۶۸
- ۳۰۰۶ تعلیق علامه شعرانی بر فصل الخطاب محدث نوری ۴۶۹
- ۳۱۰۶ وجود بسیط ۴۷۰
- ۳۲۰۶ ۴۷۲

۴۷۴	۹۰۵ علم امام عمل است.....
۴۷۴	روح از نطفه مذکر و بدن از نطفه آنثی است.....
۴۷۵	۱۵ علم روح و عمل جسد است.....
۴۷۶	۱۶ عوالم در طول هم و مطابق یکدیگرند.....
۴۷۷	۲۵ ترتیب مؤنث و مذکر.....
۴۸۰	۵۰ نفس عین ملکات خویش است.....
۴۸۴	تبدیل جلود بروز ملکات است.....
۴۸۵	اطاعت از اولی الامر.....
۴۸۸	آثار علمی باقی مانده از ائمه معصومین.....
۴۹۰	امامان حافظان شریعتند.....
۴۹۰	تفاوت بین ایجاد و إسناد.....
۴۹۲	جسسه و سیئه.....
۴۹۵	شر.....
۴۹۶	اصل انتساب خیر و شر.....
۴۹۷	إدبار عقل.....
۴۹۸	نظم و تربیت سور.....
۴۹۹	بر خداوند تبارک و تعالی حرکت روا نیست.....
۵۰۰	قبض روح.....
۵۰۲	اسم اعظم «محیط».....
۵۰۲	تعین احاطی.....
۵۰۳	وحدت حقه ظلیه نفس.....
۵۰۵	بدن در نفس است.....
۵۰۷	آتش آخرت جوهری از جواهر عالم امر است.....
۵۰۹	نحوه نامگذاری فصوص الحکم.....
۵۱۰	کتاب.....
۵۱۱	نفس رحمانی.....
۵۱۳	دلیل نامگذاری عیسی به روح الله.....

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين

صحف عرفانی تفسیر انفسی قرآن هستند

و لعمری أن من لم يرزق فهم ما في تمهيد القواعد و شرح القيصرى على فصوص الحکم و مصباح الأنس و الإشارات و الشفاء و الأسفار و الفتوحات المکیة لم يرزق فهم التفسير الأنفسی من الآيات القرآنية و الجوامع الروائية كما أن من لم يتعلم الكتب الفقهية فما له من نصيب منهما إلا من رزق القدسية على وجه آخر بلا تعليم و تعلم متعارفين و ﴿ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ﴾^۱ مطلق آثار قلمی بزرگان اهل عرفان در بیان آیات قرآنی تفسیر انفسی قرآن است که ظاهر به حال خود محفوظ است و انتقالات عرفانی که همان تفسیر انفسی قرآن است بیان تأویلات آیات است که: ﴿وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ﴾^۲

«حضرت ابوالفضائل علامه حسن زاده آملی»

۱. و به جانم قسم همانا کسی که فهم آنچه که در تمهید القواعد و شرح قیصری بر فصوص الحکم و مصباح الانس و اشارات و شفاء و اسفار و فتوحات مکیه است روزی او نشده است، فهم تفسیر انفسی از آیات قرآنی و جوامع روایی روزی او نمی گردد، همچنان که کسی که کتابهای فقهی را تعلیم نگرفته پس از آیات قرآنی و جوامع روایی بهره ای ندارد مگر کسی که ارزاق قدسیه و پاک را بر وجه دیگری بدون تعلیم و تعلم متعارف بدست آورد که: «این دهش خداست، به هر که خواهد، دهدش، و خدا، خداوند دهش بزرگ است». (جمعه ۵)

۲. با آنکه گزاره اش را نداند جز خدای، و فرو رفتگان در دانش. (آل عمران ۷)